Modelový přijímací test pro navazující magisterské programy

(1) Překladatelství: čeština – němčina
(2) Tlumočnictví: čeština – němčina

Písemná část přijímací zkoušky na program Překladatelství a program Tlumočnictví ve shodné jazykové kombinaci je totožná. Uchazeči, který se hlásí na program Překladatelství, se získané body vynásobí dvěma a poté zaokrouhlí na celé body nahoru. Tento přepočet se provádí proto, že stanovený maximální počet bodů za písemnou část se liší (Překladatelství: max. 100 bodů, Tlumočnictví: max. 50 bodů).

Část I (40 bodů, 60 minut)

1. Přeložte do češtiny (s překladovým a výkladovým slovníkem). (10 bodů)

Dieter Grimm: Lässt sich die Folter rechtfertigen?

Trotz aller rechtlichen Barrieren wird viel gefoltert in der Welt. Wir entrüsten uns, bemitleiden die Opfer und verurteilen die Täter. Doch genügt ein Schreckensakt wie der 11. September oder die Kindesentführung von Frankfurt, um den anscheinend festgefügten Anti-Folterkonsens auch in so genannten zivilisierten Staaten ins Wanken zu bringen. Darum die Frage: Gibt es Taten oder Pläne, die so verheerend und verabscheuungswürdig sind, dass ihre Aufklärung oder Verhütung die Folter rechtfertigt?

Nach dem Rechtfertigungsmuster muss man nicht lange suchen. Schon Kaiphas benutzte es bei seiner Frage, ob es nicht besser sei, wenn ein Mensch für das Volk stirbt, statt dass das ganze Volk zugrunde geht (Joh. 11,50). Verallgemeinert will das sagen: Das Leiden eines Menschen, und zwar eines mit bösen Absichten, kann vielen Unschuldigen Leid ersparen. Juristisch würde man von einem Verhältnismäßigkeitsargument sprechen.

Verhältnismäßigkeitserwägungen können freilich nur zu relativen Aussagen führen. Derartige Gewichtungen will der UN-Pakt gegen Folter aber gerade ausschließen.

Zdroj: Kulturjournal des Goethe-Instituts 3/07

2. Přeložte do němčiny (s překladovým a výkladovým slovníkem). (12 bodů)

STOCKHOLM – Nobelovu cenu za literaturu za rok 2009 získala Herta Müllerová.

Prozaička, esejistka a překladatelka se narodila v Rumunsku v roce 1953. Její rodiče patřili k místní německy hovořící menšině. Vystudovala germanistiku a rumunskou literaturu. Poté, co odmítla spolupracovat s tajnou policií Securitate, přišla o místo a opakovaně musela čelit různým výhrůžkám. V roce 1987 se jí konečně podařilo emigrovat do SRN, kde žije dodnes.

Herta Müllerová je velmi plodnou autorkou. Jejím zatím posledním dílem je román Atemschaukel. V češtině žádná její kniha dosud nebyla publikována.

Charakteristickým tématem jejích knih je život v totalitním režimu, jehož každodenní realitu popisuje čistým, poetickým jazykem. V minulosti kritizovala východoněmecké autory, kteří kolaborovali s tajnou službou Stasi.

Obřad předávání ocenění se uskuteční tradičně 10. prosince, v den výročí smrti vynálezce dynamitu Alfreda Nobela.

Zdroj: lidovky.cz, 8. 10. 2009, zkráceno

3. Následující text shrňte v češtině 55–65 slovy. Počet slov uveďte dole v rámečku (např. „byl by se umyl v potoce“ = 6 slov). (8 bodů)

Sie schrieben und sie liebten sich

Zum ersten Mal werden sämtliche Briefe J. W. von Goethes bis zu seiner Abreise nach Weimar veröffentlicht. Die ersten beiden Bände dieser glänzenden neuen Ausgabe enthalten auf 480 Seiten die Briefe Goethes bis zum Oktober 1775; die Briefe Goethes wohlgemerkt, nicht die ganzen Korrespondenzen.

Natürlich beabsichtigen die Herausgeber nicht, gleichzeitig eine Biografie Goethes zu geben. Aber wenn man sich einmal einliest, dann werden, so abgehoben das klingt, selbst die den Einzelerklärungen vorangehenden Diskussionen über die Datierungen der Briefe spannend, da sie sich nur aus den Einzelheiten des täglichen Lebens rekonstruieren lassen.

Aus diesen ersten Jahren gibt es noch gar keine Tagebuchaufzeichnungen, manchmal schreibt Goethe Briefe, die wie Tagebücher aussehen; sonst sind wir ganz auf diese Briefe angewiesen. Das Vergnügen ist groß; noch größer ist es allenfalls, wenn man sich verführen lässt, parallel Goethes Memoiren zu lesen, also *Dichtung und Wahrheit*. Der alte Goethe hat das geschrieben, und man hat da alles sicher nicht so ungeschminkt wie in den Briefen – andererseits, wer will schon sagen, wie viel Theater und Maskerade und Selbsttäuschung nicht schon in den Briefen stecken?

Briefe verschickte man damals auf drei Weisen, durch Reisende, denen man sie mitgab, oder durch die fahrende Post, also die regulären Postkutschen, oder durch die reitende Post, Briefkuriere also, die schneller waren als die fahrende Post, aber eben auch entsprechend teurer. Das Schlüsselwort dieser ganzen Briefkultur ist die Freundschaft untereinander: die nun dazu führte, dass Briefe in Freundeskreisen weitergegeben wurden und dass auf diese Weise die private Sphäre sich ausweitete auf ganze Cliquen. Sicher war diese Freundschaft, wie sie damals grassierte, ein Kultus, eine Schwärmerei; aber sie existierte, ein wenig fragil, ein wenig forciert; und nicht für lange Zeit.

Počet slov:

4. Vědomostní test z kulturních a politických reálií. (10 bodů)

1. Doplňte jméno zámku:

Vítězné mocnosti Dohody vypracovaly tvrdé podmínky smlouvy s Německem. Jeho zástupci podepsali tuto smlouvu koncem června 1919 v zámku _____u Paříže.

2. Doplňte jméno osoby:

Im Januar 1968 wurde _____ an der Parteispitze durch Alexander Dubček ersetzt, der bald zur Symbolfigur des Reformprozesses aufstieg.

3. Doplňte rok a pojem:

Založení německé říše v roce _____bylo důležitým historickým mezníkem. Podle císaře Viléma I. a Viléma II. se období 1871–1918 někdy označuje jako _____

4. Označte správné pořadí historických událostí:

Smrt prezidenta Hindenburga
Zapálení říšského sněmu
Veřejné pálení knih v německých městech
Jmenování Hitlera říšským kancléřem

5. Doplňte jména učenců:

Významným střediskem věd a umění na přelomu 16. a 17. století byl dvůr císaře Rudolfa II. v Praze, kde působil i dánský astronom _____ a německý učenec _____, který formuloval několik zákonů o pohybu planet kolem Slunce.

6. Doplňte název díla:

Eine der bedeutendsten Leistungen Luthers war seine Bibelübersetzung. In seinen Tischreden und besonders im _____ (1530) gab er Rechenschaft über die Grundsätze seiner Schreibkunst.

7. Doplňte jméno autora:

Mit dem Motto „Friede den Hütten! Krieg den Palästen!“ wird die Flugschrift „Der Hessische Landbote“ von _____ eingeleitet. Die Schrift verarbeitet die Ideen des französischen Reformers Saint-Simon und ist an die Unterdrückten in Hessen zugeschnitten.

8. Doplňte název literárního díla:

Goethes historisches Drama _____ (1773) entspricht den neuen Theorien des Sturm und Drang. Der Stoff führt in die Zeit der Bauernkriege 1524/25 zurück.

9. Uveďte správné chronologické pořadí následujících děl Thomase Manna:

Mario und der Zauberer
Buddenbrooks
Dr. Faustus
Lotte in Weimar

10. Doplňte název architektonického slohu:

_____ sloh byl rozšířen po celé Evropě od konce 10. do poloviny 13. století. Stavby mají silné, masivní zdi, úzká a malá okna. U kostelů se objevují dva základní typy – rotunda a bazilika.

Řešení

1. Překlad (jedna z variant)

Dieter Grimm: Je možno ospravedlnit mučení?

Přestože existuje řada právních bariér, není mučení ve světě ojedinělým jevem. Rozhořčuje nás to, pociťujeme s obětmi mučení soucit a odsuzujeme pachatele. Stačí však, aby došlo k hrůzám, jako bylo 11. září, nebo k únosu dítěte podobnému jako ve Frankfurtu, a zdánlivě pevný konsensus odporu proti mučení se i v takzvaných civilizovaných zemích začne otřásat. Proto se ptáme: Existují činy nebo plány, které jsou natolik ničivé a odpudivé, že je ospravedlnitelné použít mučení, mají-li být odhaleny nebo jim má být zabráněno?

Po vzorci ospravedlnění nemusíme dlouho pátrat. Použil jej už Kaifáš v souvislosti s otázkou, zda není lépe, aby zemřel člověk za lid, než aby zahynul celý lid (Jan 11,50). Zevšeobecníme-li tuto výpověď, znamená, že utrpení jednoho člověka, a sice člověka se zlými úmysly, může ušetřit utrpení mnoha nevinným. Právnickým jazykem by se mohlo mluvit o argumentu přiměřenosti.

Zvažování přiměřenosti může samozřejmě vést pouze k relativním výsledkům. Právě takové úvahy však chce vyloučit pakt OSN proti mučení.

2. Překlad (jedna z variant)

STOCKHOLM – Der Literaturnobelpreis 2009 geht an Herta Müller.

Die Prosaschriftstellerin, Essayistin und Übersetzerin wurde 1953 in Rumänien geboren. Ihre Eltern gehörten der dortigen deutschsprachigen Minderheit an. Sie hat Germanistik und rumänische Literatur studiert. Als sie es abgelehnte, mit der Geheimpolizei Securitate zusammenzuarbeiten, verlor sie ihre Stelle und war wiederholt verschiedensten Einschüchterungen ausgesetzt. Im Jahr 1987 gelang ihr schließlich die Übersiedlung in die Bundesrepublik Deutschland, wo sie seitdem lebt.

Herta Müller ist eine sehr produktive Autorin. Ihr vorläufig letztes Werk ist der Roman „Atemschaukel“. In tschechischer Sprache wurde bislang keines ihrer Bücher veröffentlicht.

Ein charakteristisches Thema ihrer Bücher ist das Leben im totalitären Regime, dessen Alltagswirklichkeit sie in einer reinen, poetischen Sprache beschreibt. In der Vergangenheit hat sie ostdeutsche Autoren kritisiert, die mit dem Geheimdienst Stasi kollaboriert haben.

Die feierliche Verleihung der Auszeichnungen findet traditionell am 10. Dezember statt, dem Todestag des Dynamit-Erfinders Alfred Nobel.

3. Sumarizace (jedna z variant)

V Německu vychází Goethova sebraná korespondence – přesněji pouze jeho dopisy za dobu před Výmarem. Z daného období nemáme deníkové záznamy, proto ožívají diskuze nad datací listů. Čteme-li zároveň v pamětech *Dichtung und Wahrheit*, které Goethe sepsal ve stáří, narazíme na přikrášlené líčení stejných událostí.

Korespondence měla v dané době kulturní podtext; zásilky se doručovaly různě. Klíčovým pojmem ale bylo mezilidské přátelství – byť nemívalo dlouhého trvání.
(65 slov)

4. Správné odpovědi

1. Versailles
2. Antonín Novotný
3. 1871, vilémovské Německo
4. jmenování Hitlera říšským kancléřem – zapálení říšského sněmu – veřejné pálení knih – smrt prezidenta Hindenburga
5. Tycho (de) Brahe, Johann Kepler
6. Sendbrief vom Dolmetschen
7. Georg Büchner
8. Götz von Berlichingen mit der eisernen Hand
9. Buddenbrooks – Mario und der Zauberer – Lotte in Weimar – Dr. Faustus
10. románský sloh